

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:17

יציאת השבת: 17:16

ט' כסלו תשע"ז

גיליון מס' 295

שאלת אבירך ויגדך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

על ויתור, הקרבה והשכר שבצדן

לרחל הייתה אישיות גדולה והרואית. לא במקרה היא נבחרה להיות אחת מארבע האימהות! בזה שמסרה את סימניה מבלי שאחותה תתבייש. ומהו שכרה של רחל?

רחל נקברה בדרך ולא עם כל אבות ואימהות האומה. לפי המדרש יעקב ראה ברוח הקודש, כי לעתיד לבוא, העם היהודי בדרכו אל הגלות, יעבור בבית לחם והוא קיווה שרחל תחוש את הצער הגדול של בניה ותתפלל עליהם בשמים.

ובאמת, לאחר כ-1000 שנה העמידו היהודים פסל בתוך בית המקדש והקב"ה התכוון להחריבו לנצח. נשמותיהם של האבות והאימהות התחננו בפני הקב"ה שלא יגזור על העם היהודי גלות אינסופית. בניסיון לגרום לקב"ה לחזור בו מכוונתו, ניסה כל אחד מהאבות והאימהות, להזכיר את מעלתו האישית, כך שאולי בזכות אישיותו המיוחדת או מעשיו הגדולים - הקב"ה יסלח לעם שחטא. אך רק דבריה של רחל התקבלו: "אני הכנסתי את המתחרה שלי לביתי ואם אני הצלחתי לעמוד בזה, הקב"ה, קל וחומר שאתה אינך צריך להחמיר עם מעשה הפסל - עם המתחרה שהוכנס אל תוך ביתך".

רחמיו של הקב"ה התעוררו מייד והוא אמר: "מנעי קולך מבכי, ועינייך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך, ושבו מארץ אויב. ויש תקוה לאחרייך, נאום ה', ושבו בנים לגבולם".

אנו "יורשים" תכונות רבות מהדורות הקודמים: מצב בריאותי, צבע שיער, אופי. בעולם היהדות נהוג לומר, שאנו יורשים גם גנים רוחניים. המעלות של רחל ושאר האבות מהוות עבורנו דוגמא ומופת ומוטבעות בנו באופן נצחי. מבחינה מטאפיזית, המבנה הגנטי הזה מוטבע בכל אחד מאתנו, עובדה שמעניקה לנו את היכולת להרקייע ולהתעלות לרמות גבוהות ונשגבות! טמונים בנו כוחות עצומים - של מסירות, יושר ודאגה אמיתית וכנה לזולת. המשימה שלנו היא להביא את הפוטנציאל הזה אל תוך חיינו ולהוציא אותו מן הכוח אל הפועל.

אש התורה/הרב שרגא סימונס

1. מדוע נאמר "ויצא יעקב...וילך חרנה" ולא נאמר וילך יעקב? (כ"ח, י' רש"י)
התורה הזכירה יציאתו של יעקב ללמד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה, זיוה והדרה של העיר.

2. מהו המקום שאליו הגיע יעקב ולן שם? (כ"ח, י"א רש"י)

המקום הוא הר המוריה, כמו שנאמר אצל אברהם "וירא את המקום..". שהכוונה להר המוריה.

3. מדוע שם יעקב אבנים סביב ראשו? (כ"ח, י"א רש"י)

כיון שהיה ירא מפני חיות רעות.

4. כשיעקב קם בבוקר נאמר עליו "ויקח את האבן אחת-הכיצד? (כ"ח, י"א רש"י)

יעקב לקח כמה אבנים, אלא שהן התחילו לריב על מי יניח הצדיק את ראשו, כל אחת אמרה עלי יניח הצדיק את ראשו, מיד ה' עשאן אבן אחת.

5. מה חלם יעקב בלילה ההוא? (כ"ח, י"ב רש"י)

חלם על סולם מוצב ארצה וראשו מגיע לשמים ומלאכי אלוקים עולים ויורדים בו, המלאכים שליוו אותו בארץ עלו לרקיע כי אינם יוצאים חוץ לארץ, וירדו מלאכי חוץ לארץ ללוותו.

6. מהן ההבטחות שהבטיח ה' ליעקב בחלומו? (כ"ח, י"ג-ט"ו)
א. הבטחת הארץ לעמ"י.
ב. שעמ"י יתרבה כעפר הארץ.
ג. שה' יהיה איתו וישמור אותו בכל אשר ילך.

7. מה עשה יעקב עם האבן אשר שם מראשותיו? (כ"ח, י"ח)

שם את האבן מצבה ומן השמיים זימנו לו שמן ויצק אותו על המצבה כדי שיהיה ניכר שנעשה באבן זו נס.

8. מה הנדר שנדר יעקב? (כ"ח, כ'-כ"ב)

יעקב נדר שאם ה' יקיים הבטחתו ויהיה עימו וישמור אותו בדרך, וישוב בשלום לבית אביו, האבן הזאת תהיה בית אלוקים להשתחוות עליה לפני ה', ומכל מה שיהיה לו הוא יפריש מעשר.

9. האם יתכן שליעקב היה ספק בהבטחת ה' שישמור עליו בדרך? (כ"ח, כ"ב מעם לועז)
א. יעקב היה חושש מהיצר הרע שיפתה אותו לחטוא ואז לא יתקיימו הבטחותיו.

ב. מאחר וזה היה בחלום והרי אין חלום בלי דברים בטלים.

10. איזה נס נעשה ליעקב ליד הבאר? (כ"ט, י' רש"י)

שהוריד את האבן מעל פי הבאר ביד אחת כמו שמעבירים פקק מעל צלוחית, כי היה כוחו גדול.

פרנסה באמונה ובטחון

תלמיד ישיבה הגיע אל רבו כשראשו כפוף. שאלו הרב: "בחור, מה קרה לך, למה פניך נפולות?"

ענה לו התלמיד: "כבודו יודע שאני עומד להתחתן בשבוע הבא, אך מה עם הפרנסה שלי? איך אפרנס את משפחתי?"

שאלו הרב: "ומי הבטיח לך שתתחתן בשבוע הבא?"

ענה לו הבחור: "כבוד הרב, בעזרת ה' אתחתן."

שאלו הרב: "ומי הבטיח לך שמחר בבוקר אתה תקום בריא?"

ענה לו הבחור: "כבודו, בעזרת ה' אקום מחר בריא."

שאלו הרב בשלישית: "ומי הבטיח לך שתחיה בעוד חודש?"

ענה לו הבחור: "כבודו כבר צופה את מותי? בעזרת ה' אחיה בעוד חודש."

אמר לו הרב: "חלילה, את בריאותך ומותך איני צופה, תחיה ותזכה לשנים רבות ובריאות, אך שים לב למוצא פיר, בכל שאלותי ענית בעזרת ה' - חתונה, בריאות, חיים הכל בעזרת ה', אז פרנסה היא לא בעזרת ה'...?"

יום רודף יום, זריחה, שקיעה ושוב זריחה. עולם כמנהגו נוהג. מעטים באמת מעריכים את השכמתם בבוקר, את בריאותם, את חייהם.

השגרה היומיומית מאפילה על הניסים הגלויים הללו, ואולי... באמת אנו סומכים על בורא עולם שיעיר אותנו בבוקר ויתן לנו אורך ימים ושנים.

אך בעניין הפרנסה אנו לעיתים לוקים, מלאים דאגות, חששות, "מה יהיה?" שואלים בכל רגע.

מדוע כאן אין אנו סומכים על בורא עולם? אומרים חז"ל: "מי שנותן חיים נותן גם פרנסה."

אנו מתמודדים לעיתים עם קשיים, חרדות ודאגות. אם נסמוך על בורא עולם המנתב את חיינו בצורה הטובה ביותר נחסוך לעצמנו ים של דאגות ומועקות שבאמת אינן נצרכות.

מי שנתן לך לחיות עוד יום הוא גם ידאג לפרנס אותך, רק תאמין. זהו הכח שלך! אם תסמוך על בורא עולם בכל דבר, ובקשיי הפרנסה תאמר: "איך אתפרנס? מה אעשה?" הפסדת!

למלך העולם לא קשה ברגע לתת לך מזון לכל השנה, תראה אמונה ובטחון ותזכה לפרנסה ברווח ויותר חשוב, לנחת ושלווה...

חיזוק יומי

11. **מדוע בכה יעקב כשראה את רחל בת לבן דודו? (כ"ט, י"א רש"י)**

מפני שצפה ברוח הקודש שרחל לא תקבר עימו. ויש אומרים כי בא בידיים ריקות ולא כאליעזר עבד אברהם שבא עם נזמים, צמידים ומגדנות.

12. **מדוע היו עיני לאה רכות? (כ"ט, י"ז רש"י)**

מפני הבכי שבכתה, כי היתה סבורה שתנשא לעשו מפני שהכל היו אומרים ששני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול והקטנה לקטן.

13. **מדוע פירט יעקב ואמר ללבן שהוא עובד אצלו "ברחל בתך הקטנה"? (כ"ט, י"ח רש"י)**

כיוון שידע שלבן היה רמאי, אם יאמר ברחל יכול להביא לו רחל אחרת מהשוק, אם יאמר בתך, יכול לבן להחליף את שם לאה לרחל. לכן הוסיף ואמר הקטנה - ואעפ"כ לא הועיל כי לבן רימהו.

14. **איזו מידה טובה למדים מרחל אימנו וכיצד? (כ"ט, כ"ה רש"י)**

מידת הוותרנות, שויתרה לאחותה לאה שלא תתבייש ומסרה לה את הסימנים שנתן לה יעקב, כי ידעה שאביה מכניס את לאה לחופה במקומה. ולאה לא ידעה שאלו סימנים מוסכמים בין רחל

ליעקב אלא קיבלה את דברי רחל כעצות טובות.

15. **כמה שנים עבד יעקב אצל לבן?**

20 שנה, 7 שנים בלאה ועוד 7 שנים ברחל ואח"כ עוד 6 שנים בצאן.

16. **כמה בנים נולדו ללאה וכמה לרחל ומה שמותיהם?**

ללאה נולדו 6 בנים: ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר וחבולון. לרחל נולדו 2 בנים: יוסף ובנימין.

17. **מי הם בני השפחות? דן, נפתלי, גד ואשר.**

18. **מהם התרפים ומדוע רחל גנבה אותם מאביה? (ל"א, י"א רש"י)**

התרפים אלו הפסלים שעבד להם לבן, רחל גנבה אותם כדי למנוע מאביה לעבוד עבודה זרה.

19. **מה אמר יעקב ללבן בקשר לתרפים ומה קרה בעקבות דבריו? (ל"א, ל"ב)**

יעקב, שלא ידע שהתרפים אצל רחל, אמר שמי שלקח את התרפים לא יחיה, ומאותה קללה מתה רחל.

20. **איך קרא יעקב למקום שהלך אחרי שנפרד מלבן ומדוע? (ל"ב, ב רש"י)**

כשיעקב המשיך בדרכו ירדו אליו מלאכי ארץ ישראל ללוותו ואמר: "מחנה אלוקים זה", ולכן קרא למקום מחניים.

הלימוד בעלון מוקדש

לעילוי נשמת **ציפורה בת שרה מרים למשפחת צוקר**

לקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha